

LÄNSSTYRELSEN
Stockholms län
Naturvårdsenheten
Biolog A Bergquist
08-785 52 21

BESLUT

Datum

Beteckning

1986-03-07

11.1211-751-85
0120

Enligt sändlista

Ändring av naturvårdsförvaltare, föreskrifter samt fastställelse av reviderad skötselplan för naturreservatet Biskopsö i Värmdö kommun

(3 bilagor)

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

<u>Namn</u>	Naturreservatet Biskopsö
<u>Kommun</u>	Värmdö
<u>Socken</u>	Nämdö
<u>Fastigheter</u>	Gillinge 1:25 och Byttan 1:8. Allmänt vatten ingår i reservatet.
<u>Lägesbeskrivning</u>	Ekonomiska kartan blad 109 02, 109 03, 109 04, 109 12, 109 13, 109 14. Båtsportkort 714.2 och 714.4. Reservatet ligger cirka 10 km söder om Nämdö.
<u>Area</u>	Ca 4 000 ha
<u>Därav landarea</u>	Ca 275 ha
<u>Markägare</u>	Marcus Wallenbergs Stiftelse för friluftsliv åt anställda vid SAAB-SCANIA AB samt för skyddande av natur och djurliv på Biskopsöarkipelagen.
<u>Naturvårdsförvaltare</u>	Stiftelsen Stockholms Skärgård.

GRUND FÖR BESLUTET

Bakgrund

Den förre markägaren till Biskopsöarkipelagen, Marcus Wallenberg, har före sin bortgång framfört önskemål om att ögruppens naturvärden skall skyddas med stöd av naturvårdslagen. Ett naturreservat inrättades genom länsstyrelsens beslut den 29 juni 1983. Samtidigt fastställdes

en översiktlig skötselplan och till naturvårdsförvaltare utsågs "markägaren genom arrendatorn i samråd med Stiftelsen Stockholms Skärgård". Efter beslutet har de aktuella fastigheterna övergått genom gåvobrev till Marcus Wallenbergs Stiftelse för friluftsliv åt anställda vid SAAB-SCANIA AB samt för skyddande av natur och djurliv på Biskopsöarkipelagen. Under 1985 har frågan väckts huruvida Stiftelsen Stockholms Skärgård kunde åta sig hela naturvårdsförvaltningen. Vid ett sammanträde mellan länsstyrelsen, Skärgårdsstiftelsen och "Biskopsöstiftelsen" den 11 oktober 1985 träffades en preliminär överenskommelse om att Skärgårdsstiftelsen övertar naturvårdsförvaltningen samtidigt som en ny detaljerad skötselplan fastställs av länsstyrelsen.

Allmän beskrivning

Reservatet omfattar de stora öarna Biskopsön, Kastön och de mindre öarna Svartskär, Ånskär och Finnskär samt ytterligare ett drygt hundratal mindre öar och skär.

Reservatet ligger i ytterskärgården, där de minsta öarna och skären är vegetationslösa eller har gräs och örter i bergens sprickor. På skären finns vindpinade granar och tallar, björk och al. På Biskopsön växer en lummig lövskog som domineras av björk och al. Här fåns tidigare ängsmarker, som brukades av hemmanet på Gillinge. På Kastön finns en hällmarkstallskog, medan mossar och kärrmarker är vanliga. Där finns också en liten sjö, Kastöträsket.

Sedan 1920-talet finns en god stam dovvilt i området, med en sommarstam på cirka 40 djur.

Den i Östersjön utrotningshotade gräsälven har ett viktigt uppehållsområde vid Sjalberget, som blev sälskyddsområde år 1982.

Fågellivet är rikt och sjöfågelbeståndet domineras av ejder. Även grågås, tordmule och tobisgrissla häckar inom området.

Området är mycket värdefullt för friluftslivet. Särskilt Koxviken på norra Biskopsön, stränderna vid sundet mellan Biskopsön och Kastön och öarna vid Byttafjärden är mycket välbesökta .

Bebyggelse finns endast på sydvästra delen av Biskopsön och på Svartskär. Bofast befolkning finns på Biskopsön.

Samråd

Samråd har i detta ärende ägt rum med statens naturvårdsverk, Värmdö kommun, Skärgårdsstiftelsen och "Biskopsöstiftelsen", vilka i allt väsentligt har tillstyrkt förslaget.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet är att bevara ett oexploaterat skärgårdsområde i ett av människan väsentligen opåverkat skick, för allmänhetens friluftsliv samt att tillvarata områdets vetenskapliga värden. Områdets skogsmark skall i huvudsak lämnas för fri vegetationsutveckling. Visst öppethållande av äldre inägomark bör ske. Skärgårdens naturgivna förutsättningar skall vara styrande för friluftslivets nyttjande av området. Några anläggningar för friluftslivet utöver några enkla sopmajor skall inte uppföras.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 12 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt och ändrad 1974:1025 och ändrad 1982:1097) ändrar länsstyrelsen sitt tidigare meddelade beslut den 29 juni 1983 (dnr 11.1211-371-83) om bildande av naturreservatet Biskopsö, till följd varav beslutet kommer att ha följande lydelse från den dag då ändringsbeslutet vinner laga kraft.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1974:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet.

A) Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägarens och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan ändra områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden genom att gräva, schakta, muddra, dika eller utfylla

2. uppföra ny byggnad eller anläggning eller ändra befintlig byggnad för att tillgodose annat ändamål än tidigare nyttjande och funktion
3. avverka eller utföra andra skogliga åtgärder utöver vad som anges i bifogad fastställd skötselplan (bilaga 2)
4. vid yrkesfiske döda tillfälligtvis påträffad säl
5. upplåta mark- eller vattenområde för verksamheter såsom tävlingar, läger, camping eller dylikt

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

6. dra fram ledningar i luft, på mark eller i vatten
7. anlägga väg eller stig
8. uppföra stängsel eller andra hägnader med undantag av staket vid tomtområdet
9. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt eller liknande anordning
10. under tiden 1 februari - 15 augusti beträda eller befara det land- och vattenområde som har utmärkts på bifogad karta (bilaga 1). Föreskriften skall dock inte utgöra hinder mot att kustbevakningen i tjänsteärende, polismyndigheten i tjänsteärende samt personal jämte medhjälpare som har ansvar för naturvårdsförvaltningen av reservatet i tjänsteärende beträder eller befar området
11. fiska hela året inom det område som har utmärkts på bifogad karta (bilaga 1)
12. jaga hela året inom det område som har utmärkts på bifogad karta (bilaga 1) eller i övrigt jaga på annat sätt än vad som anges i bifogad fastställd skötselplan.

Ovan angivna föreskrifter skall inte utgöra hinder mot de åtgärder som framgår av bifogad, av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

B) Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen angående markägarens och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägaren och innehavare av särskild rätt till marken (såsom jakt- och fiskearrendatorer) förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad fastställd skötselplan.

C) Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, hacka, spränga, rista, måla eller dylikt
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar samt att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp ris, örter, mossor eller lavar
3. störa djurlivet, tex genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräl- och groddjur.
4. medföra hund eller annat husdjur som inte är kopplat
5. för längre tid än två dygn i följd tälta på samma plats
6. utan markägarens tillstånd förankra båt mer än två dygn i följd på samma plats
7. förankra båt vid stranden till tomtområdet på Biskopsön (området framgår av bifogad karta, bilaga 1)
8. göra upp öppen eld
9. plocka nattviol eller andra orkideer
10. utan länsstyrelsens tillstånd anordna reguljära båtturer till reservatet
11. framföra motordriven farkost med högre hastighet än 7 knop inom 100 meter från stranden
12. under yrkesfiske döda tillfälligtvis påträffad säl
13. under tiden 1 februari - 15 augusti beträda eller befara såväl land som vatten inom det område (sälskyddsområde) som har utmärkts på bifogad karta (bilaga 1)
14. jaga under hela året
15. fiska under hela året inom sälskyddsområdet.

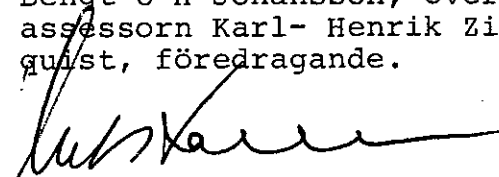

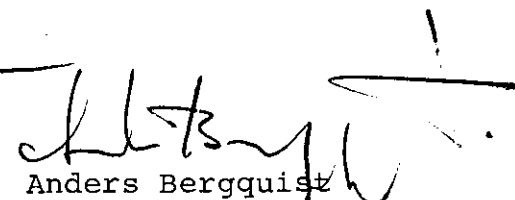
D) Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Naturvårdsförvaltaren skall vara Stiftelsen Stockholms Skärgård. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med länsstyrelsen och "Biskopsöstiftelsen".
2. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan (bilaga 2). När detta beslut vunnit laga kraft upphör samtidigt den tidigare av länsstyrelsen fastställda skötselplanen att gälla.

Besvär till regeringen, jordbruksdepartementet, enligt bilaga (formulär H)

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit byråchefen Mats Larsson, beslutande, naturvårdsdirektören Tord Cewe, länsarkitekten Daniel Nordström, länsantikvarien Bengt O H Johansson, överlantmätaren Torsten Algrim, länsassessorn Karl-Henrik Ziefvert samt biologen Anders Bergquist, föredragande.

Mats Larsson

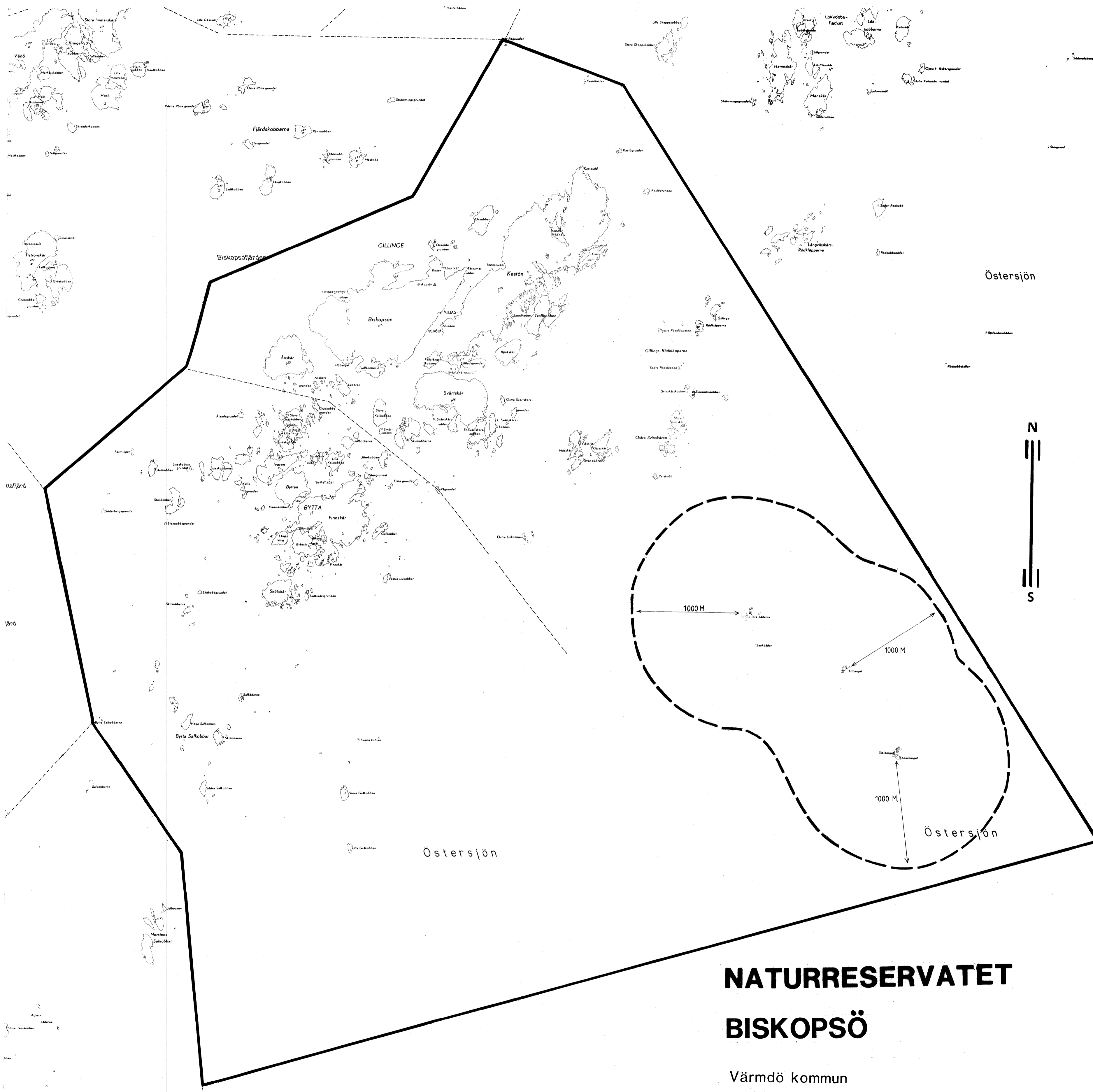

Anders Bergquist

Bilagor

Karta över reservatet
Skötselplan
Besvärshänvisning (formulär H)

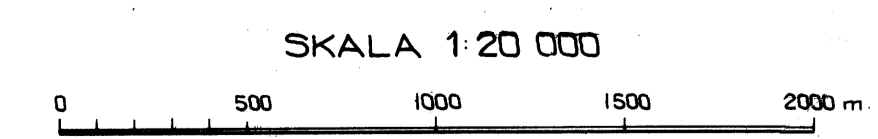
Bilaga 1
Bilaga 2

SÄNDLISTA

NATURRESERVATET BISKOPSÖ

Värmdö kommun

— Reservatsgräns

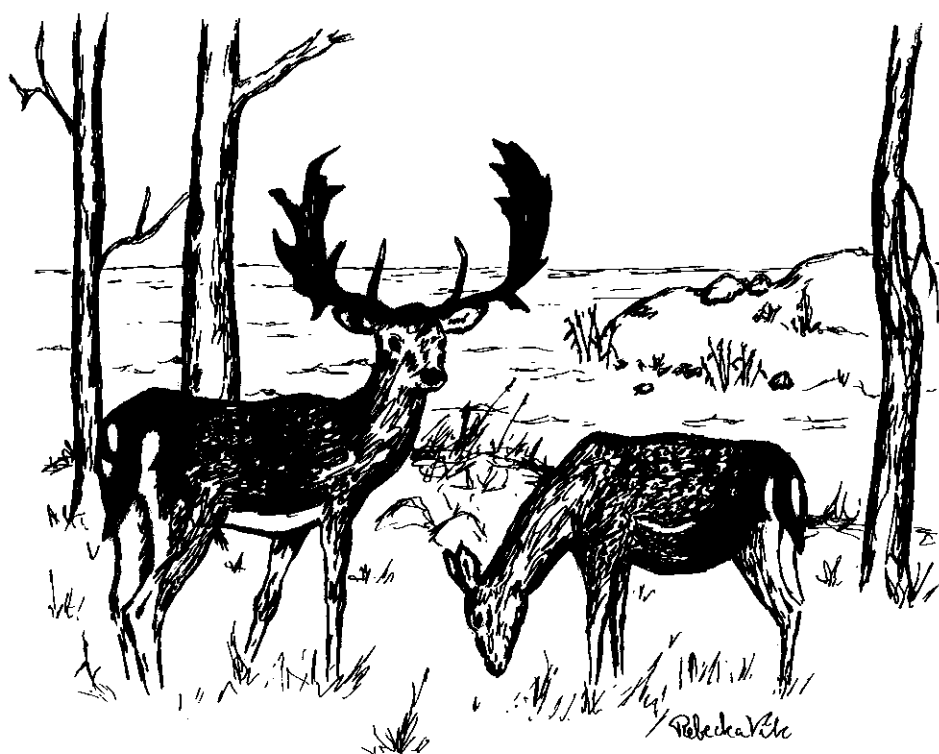
- - - gräns för sälskyddsområde

SKÖTSELPLAN

NATURRESERVATET

BISKOPSÖ

Värmdö kommun

Fastställd 1986-03-07
Länsstyrelsen i Stockholms län,
naturvårdsenheten.

LÄNSSTYRELSEN

Stockholms län

Naturvårdsenheten
Biolog A Bergquist
08-785 52 21

Datum

Beteckning

11.1211-751-85
0120

1(21)

Skötselplan för naturreservatet Biskopsö i Värmdö
kommun

Länsstyrelsen har utarbetat en detaljerad skötselplan för naturreservatet Biskopsö i Värmdö kommun.

Skötselplanen är indelad i två delar, en allmän del som beskriver nuvarande förhållanden och en plandel som beskriver den framtida dispositionen.

Planens mål är långsiktiga medan åtgärdsförslagen avser den närmaste lo-årsperioden. Därefter kan åtgärderna omprövas, dock så att det åsatta målet bibehålls.

Skötselplanen har fastställts efter samråd med statens naturvårdsverk, Värmdö kommun, Skärgårdsstiftelsen och "Biskopsöstiftelsen".

Planen är fastställd av länsstyrelsen den 7 mars 1986.

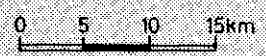
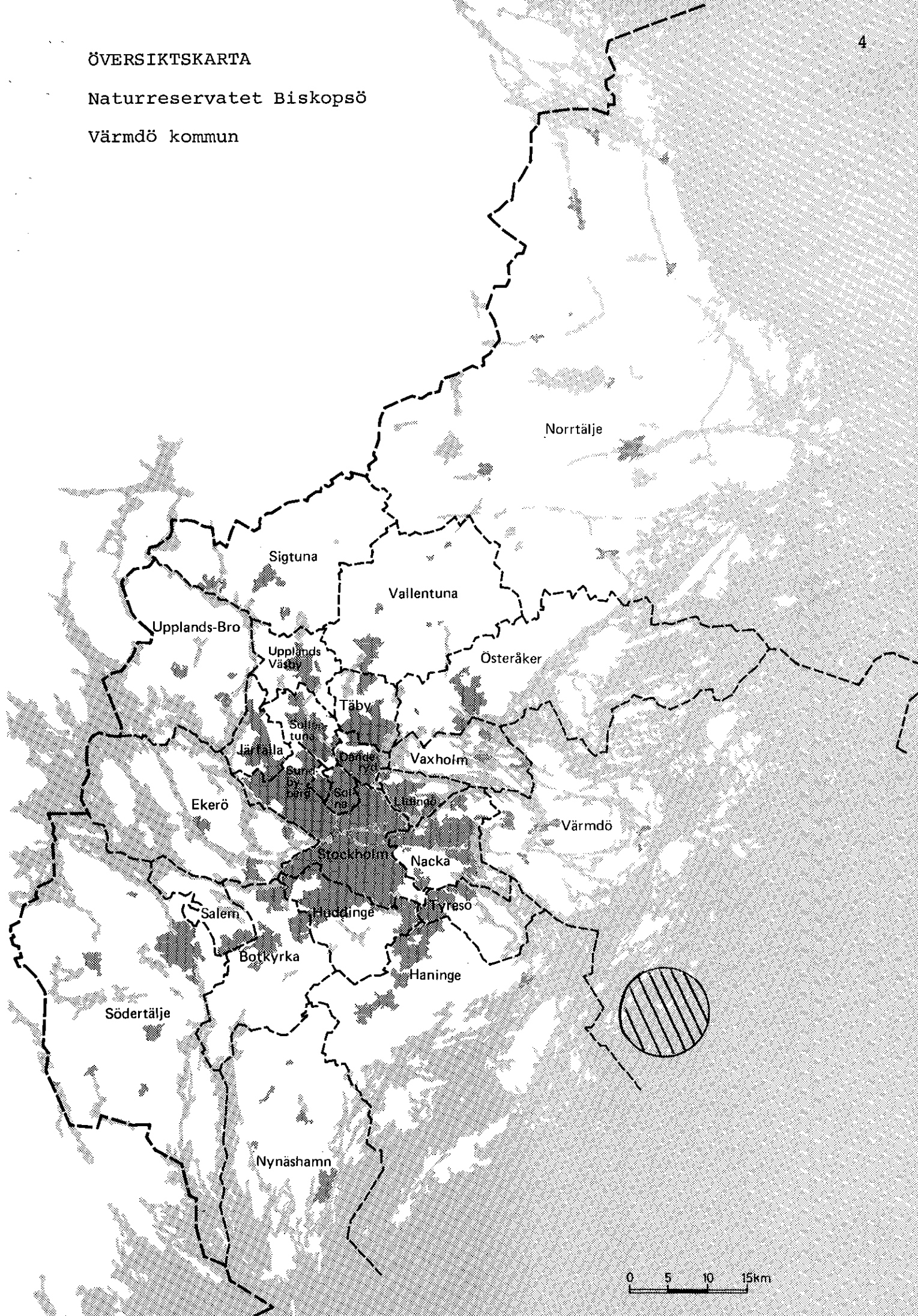
	INNEHÅLLSFÖRTECKNING	SID
	ÖVERSIKTSKARTA	4
I	ALLMÄN BESKRIVNING	5
1.	ADMINISTRATIVA DATA	5
2.	FÖRESKRIFTER	5
3.	ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN	5
3.1	Naturförhållanden	5
3.1.1	Geologi och topografi	5
3.1.2	Vegetation	6
3.1.3	Djurliv	6
3.1.4	Landskapsbild	6
3.2	Markanvändning	7
3.2.1	Skogsbruk	7
3.2.2	Jordbruk	7
3.2.3	Jakt	7
3.3	Faunavård	7
3.4	Byggnader och anläggningar	7
3.5	Tillgänglighet	9
3.6	Slitage- och störningskänslighet	9
3.7	Anordningar för friluftsliv	9
3.8	Inventeringar	9
II	PLANDEL	10
1.	DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN	10
1.1	Övergripande mål	10
1.2	Generella riktlinjer och åtgärder	10
1.2.1	Vård av vegetationen	10
1.2.2	Jakt	10
1.2.3	Fiske	11
1.2.4	Faunavård	11
1.2.5	Disposition och skötsel av vattenområdet	11
1.2.6	Disposition och skötsel av byggnader	12
1.2.7	Behandling av skötselområden	13

2.	ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	17
2.1	Övergripande mål	17
2.2	Generella riktlinjer och åtgärder	17
2.2.1	Tillgänglighet	17
2.2.2	Friluftsanordningar	17
2.2.3	Information	18
2.2.4	Utmärkning av reservatets gräns	18
2.2.5	Samråd	18
3	TILLSYN	18
4.	DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER	19
5	FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	19
5.1	Finansieringsplan	19
5.2	Ekonomisk plan	19
6	PLAN FÖR VETENSKAPLIG VERKSAMHET	21

Bilaga

Reservatsbeslutet

ÖVERSIKTSKARTA
Naturreservatet Biskopsö
Värmdö kommun

I ALLMÄN BESKRIVNING

1. ADMINISTRATIVA DATA

<u>Skyddsform</u>	Naturreservat
<u>Beslutsdatum</u>	1983-06-29, 1986-03-07.
<u>Kommun</u>	Värmdö
<u>Registerområde</u>	Värmdö kommun
<u>Läge</u>	Ekonomiska kartan blad 109 02, 109 03, 109 04, 109 12, 109 13, 109 14. Båtsportkort 714.2 och 714.4 Reservatet ligger cirka 10 km söder om Nämdö i ytterskärgården.
<u>Area</u>	Cirka 4 000 ha
<u>Därav landarea</u>	Cirka 275 ha
<u>Fastigheter</u>	Gillinge 1:25 och Byttan 1:8. Allmänt vatten ingår i reservatet.
<u>Markägare</u>	Marcus Wallenbergs Stiftelse för friluftsliv åt anställda vid SAAB-SCANIA AB samt för skyddande av natur och djurliv på Biskopsöarkipelagen.
<u>Naturvårdsförvaltare</u>	Stiftelsen Stockholms Skärgård
<u>Fastighetsförvaltare</u>	Markägaren

Grunden för beslutet samt ändamålet med reservatet återfinns i reservatsbeslutet (bilaga 1).

2. FÖRESKRIFTER

Dessa återfinns i reservatsbeslutet (bilaga 1).

3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

3.1.1 Geologi och topografi

Öarnas berggrund består mestadels av gnejs. Terrängen är småkuperad, men på en del öar är höjdvariationerna stora. Hällmarker dominerar medan det på de större öarna, främst Biskopsön finns igenväxande inägomarker och kärr.

3.1.2 Vegetation

De mestadels kuperade öarna domineras av hällmarker och rishedar. På de större öarna finns hällmarkstallskog, men även rikligt med lövträd finns i anslutning till gamla inägomarker och längs stränderna.

Vegetationen är typisk för ytterskärgården. Rishedarna domineras av krypenar, ljung samt här och var blåbärsris och lingonris. På klipporna växer kruståtel, tulkört och blodnäva. I de mindre kärren och myrarna bildar björken riktiga bestånd. Här finns också vitmossor, starrarter, hjortron, tranbär och sileshår.

Albestånden längs stränderna och på de igenväxande inägomarkerna har ofta en frodig högörtaflora etablerats, framförallt bestående av älgört. Vid stränderna växer typiska strandväxter som salttåg, skräppa, förgätmigej, höskallra, vänderot, bladvass, havssäv med flera arter.

Vegetationen är starkt präglad av dovhjortstammen, främst på Biskopsön.

3.1.3 Djurliv

Djurlivet inom reservatet är det för ytterskärgården normala, utöver den på 1920-talet inplanterade dovhjortstammen. Stammen utgörs numera av cirka 40 djur. Huggorm och snok är vanliga. Fågellivet är rikt med de vanliga arterna sjöfågel såsom ejder, svärta, vigg, skrak och olika mås- och trutfåglar. På de yttre skären häckar grågås. Tordmule och tobisgrissla ses regelbundet i reservatet. På de större öarna finns orre och om vårarna kan flera sällsynta fågelarter observeras då de tillfälligt passeras skärgården. Gråsäl vistas regelbundet inom reservatet vid Sjalberget som är skyddat som sälskyddsområde med tillträdesförbud under viss del av året.

3.1.4 Landskapsbild

Den oexploaterade ytterskärgården, vilken naturreservatet är en del av, har en mycket tilltalande landskapsbild. De många öarna, de kala skären, vattnet och den obrutna horisonten mot öster bildar ovärderliga scenerier.

3.2 Markanvändning

3.2.1 Skogsbruk

Något skogsbruk bedrivs inte inom naturreservatet. Viss mängd brännved tas för husbehov samt enris i erforderlig mängd för fiskrökning.

3.2.2 Jordbruk

Något egentligt jordbruk bedrivs inte inom reservatet. I anslutning till bebyggelsen på Biskopsön bedrivs viss husbehovsodling och trädgårdsskötsel.

3.2.3 Jakt

I avtal mellan Marcus Wallenbergs Stiftelse för friluftsliv åt anställda vid SAAB-SCANIA AB samt för skyddande av natur och djurliv på Biskopsöarkipelagen, å ena sidan, och Peter Wallenberg samt framlidne Marcus Wallenbergs barnbarn, å den andra sidan, har överenskommit att sistnämnda part i avtalet skall äga rätt till all jakt på fastigheterna Gillinge 1:25 och Byttan 1:8.

3.2.4 Fiske

Tillsynsmannen har enligt avtal med markägaren rätt till fiske för husbehov och försäljning. I reservatets norra del är fisket utarrenderat. Allmänheten har rätt till sportfiske med rörliga handredskap inom hela reservatet utom inom sälskyddsområdet där fiske är förbjudet hela året.

3.3 Faunavård

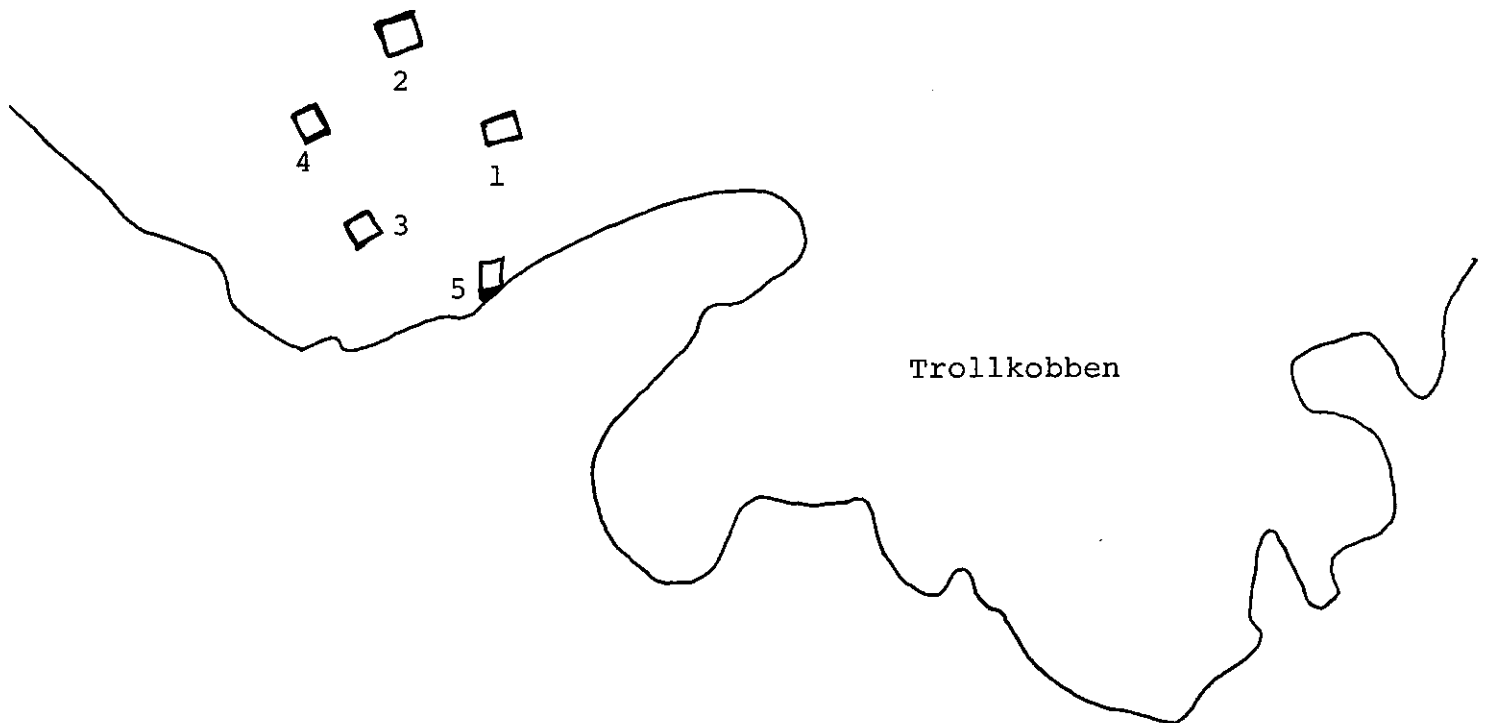
Dovviltstammen utfodras med 3-4 ton foder under vinterhalvåret. Utfodringen sker på Biskopsön. Tillträdesförbud, jakt- och fiskeförbud råder inom hela sälskyddsområdet. Jakt- och fiskeförbudet gäller hela året medan tillträdesförbudet gäller under tiden 1/2 - 15/8.

3.4 Byggnader och anläggningar

Inom reservatet finns ett flertal byggnader och anläggningar. Nedan följer en förteckning över dessa samt en kortfattad beskrivning av deras användningssätt under 1985. Se även kartan sid 8. Samtliga redovisade byggnader och anläggningar finns på Biskopsön och ägs av "Biskopsöstiftelsen".

<u>Byggnad/anläggning</u>	<u>Användningssätt 1985</u>
1. Bostadshus, uppfört 1917	Disponeras av
2. Bostadshus, uppfört 1984	Disponeras av
3. Jaktstuga, uppfört 1917	Disponeras av jakträtts- innehavaren, berg.
4. Nya jaktstugan, uppförd omkring 1975	Disponeras av jakträtts- innehavaren,
5. Sjöbod	Disponeras av
Övriga sjöbodar och ekonomibygnader disponeras av respektive	

Byggnader på Biskopsön

3.5 Tillgänglighet

Reservatet nås endast med båt. I övrigt är hela reservatet tillgängligt utom sälskyddsområdet under tiden 1/2 - 15/8, samt inom tomtområdet på Biskopsön (hemfridzon).

3.6 Slitage- och störningskänslighet

Under våren och sommarens häckningsperiod är fågellivet störningskänsligt, särskilt de mindre öarna och skären. Inom ett området vid Själberget råder tillträdesförbud under tiden 1/2 - 15/8 (Sälskyddsområde). Området är markerat på reservatskartan.

3.7 Anordningar för friluftslivet

Inom reservatet finns för närvarande fem sopmajor. Två på Biskopsön, en på vardera Kastön, Svärtskår och Finnskär. Nödradio finns på Byttan. I övrigt saknas anläggningar för friluftslivet.

3.8 Inventeringar

Någon särskild inventering har inte utförts inom området. Under 1974-75 utfördes i landstingets regi en kustfågelinventering.

II PLANDEL

1. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att bibehålla den ytterskärgårdsnatur som området har. Reservatets skogsmark skall i huvudsak lämnas för fri vegetationsutveckling. Visst öppethållande av äldre inägomarker kan ske. Anordningar för friluftslivet skall inskränkas till ett mindre antal enkla sopmajor. Anordningarna skall anpassas till skärgårdsmiljön. Stor hänsyn skall tas till fågellivet vid skötseln. Dovviltstammen skall skötas så att en livskraftig stam bevaras. Stammen skall hållas på en för området lämplig nivå.

Reservatets faunistiska värden skall särskilt tillvaratas och skyddas.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Vård av vegetationen

Skogsområdena skall i huvudsak lämnas att utvecklas fritt. Avverkningar och röjningar får endast ske i naturvårdande syfte och vad som anges inom varje särskilt beskrivet skötselområde. Tillsynsmannen äger rätt att ta ved för husbehov. I första hand skall al tas. Vindfällerna lämnas i regel kvar om de inte avsevärt försvårar framkomligheten. Vintertid kan asp fällas för bete åt doviltet. Tillsynsmannen äger vidare rätt att ta enris i erforderlig mängd för rökning av fisk. Träd och buskar i anslutning till bebyggelsen på På Biskopsön skall vårdas enligt tidigare tradition.

Vissa av de gamla ängsmarkerna bör restaureras och hållas öppna med ett kombinerat bete av dovilt och slätter vid behov. Omfattningen av ängsskötseln är beroende av dels vilka medel som ställs till naturvårdsförvaltarens förfogande dels hur den framtida skötseln av ängen kan ske.

För de flesta av öarna och kobbarerna inom reservatet kommer inga skötselåtgärder att vidtas.

1.2.2 Jakt

Jakt utom fågeljakt får ske enligt gällande lagstiftning. Fågeljakt får ske på hösten enligt gällande lagstiftning. Dock är all jakt förbjuden inom sälskyddsområdet. Vidare är all jakt på säl förbjuden vilket innebär att även tillfälligtvis påträffad säl vid fiske inte får dödas.

Dovviltjakten utförs av särskild jakträttsinnehavare se sid 7.

Om räv, mink eller grävling påträffas inom reservatet kan dessa avlivas efter samråd med länsstyrelsen. Därvid skall följande beaktas:

På kobbar och skär av betydelse för markhäckande sjöfågel skall jakt ske på räv, mink och grävling. På de större skogsklädda öarna skall jakt på räv, mink och grävling ske om det finns anledning att befara spridning till närliggande kobbar och skär.

Särskilt skall förekomsten av samt jakten på mink rapporteras till länsstyrelsen, varvid om möjligt skall anges kön och ålder på de observerade alternativt avlivade djuren

1.2.3 Fiske

Fiske får bedrivas enligt gällande lagstiftning. Dock är allt fiske inom salskyddsområdet förbjudet hela året. Tillsynsmannens husbehovsfiske etc regleras genom särskilt avtal med markägaren.

1.2.4 Faunavård

Till skydd för djurlivet, främst säl, har ett "djurskyddsområde" inrättats vid Sjalberget med tillträdesförbud för såväl markägaren som allmänheten under tiden 1/2 - 15/8. Förbudet skall dock inte utgöra hinder mot tillsyn etc i enlighet med vad som anges i reservatsbeslutet. (se bilaga 1).

Fågelholkar för skrak och knipa kan sättas upp. Dessa skall rengöras och årligen tillses. Andra åtgärder som kan bli aktuella för att främja ett rikt fågelliv kan utföras efter samråd med länsstyrelsen.

Länsstyrelsen och Skärgårdsstiftelsen har tillsammans under-tecknat ett avtal om ett faunavårdsprojekt för Stockholms skärgård. Ett särskilt kontrollprogram för Biskopsöreservatet kommer att utarbetas, varvid tillsynsmannen kommer att tilldelas vissa uppgifter, såsom till exempel fågelräkning om våren i enlighet med särskild instruktion.

1.2.5 Disposition och skötsel av vattenområdet

Inga ytterligare anläggningar såsom angöringsbojar, bryggor eller dylikt får anläggas inom reservatet. Om behov uppstår kan dock erforderliga bryggor och anläggningar i hamnen på Biskopsön uppföras efter särskild prövning av länsstyrelsen.

Vikar och sund får inte muddras eller på annat sätt fördjupas.

1.2.6 Disposition och skötsel av byggnader

Byggnaderna och anläggningarna skall disponeras på ett sätt som överensstämmer med reservatets ändamål. Allmänt underhåll och reparationer skall exteriörmässigt utföras på sådant sätt att överensstämmelse med äldre byggnadstradition för trakten erhålls. Markägaren alternativt arrendatorn svarar själv för allt byggnads- och anläggningsunderhåll.

Följande byggnader och anläggningar finns inom reservatet och disponeras tills vidare enligt följande: (se även kartan sid 8 .

<u>Byggnad/anläggning</u>	<u>Framtida disposition</u>
1. Bostadshus	Disponeras av
2. Bostadshus	Disponeras av
3. Jaktstugan, den äldre	Disponeras av jakträttsinnehavaren,
4 Nya jaktstugan	Disponeras av jakträttsinnehavaren,
5 Sjöbod	Disponeras av

Övriga sjöbodar och ekonomibygnader disponeras av respektive

Ytterligare en byggnad finns inom reservatet, på Svärtskär. Denna tillhör Ostkustens örlogsbas.

1.2.7 Behandling av skötselområden

Naturresevatet har indelats i några skötselområden för vilka har angivits beskrivning, mål och skötselåtgärd. För resterande del av reservatet (merparten) skall inga åtgärder vidtas och har därför inte delats in i skötselområden. För denna del gäller de allmänna riktlinjerna.

TECKENFÖRKLARING TILL KARTORNA PÅ SID. 14, 15 och 16.

	sopmaja		helikopterlandningsplats
	Information		
	Nödtelefon		
	Tomtområde		
	7 knop		

SKÖTSELOMRÅDE 1 Tomtområdet på Biskopsön.

Beskrivning: Tomtområdet på Biskopsön. Byggnader och anläggningar i enlighet med punkten 3.5 på sid 6-7.

Mål: Tomtområde. Byggnader och anläggningar i enlighet med riktlinjerna under punkten 1.2.6, sid 11.

Åtgärd: Tomtplatsskötsel och byggnadsunderhåll.

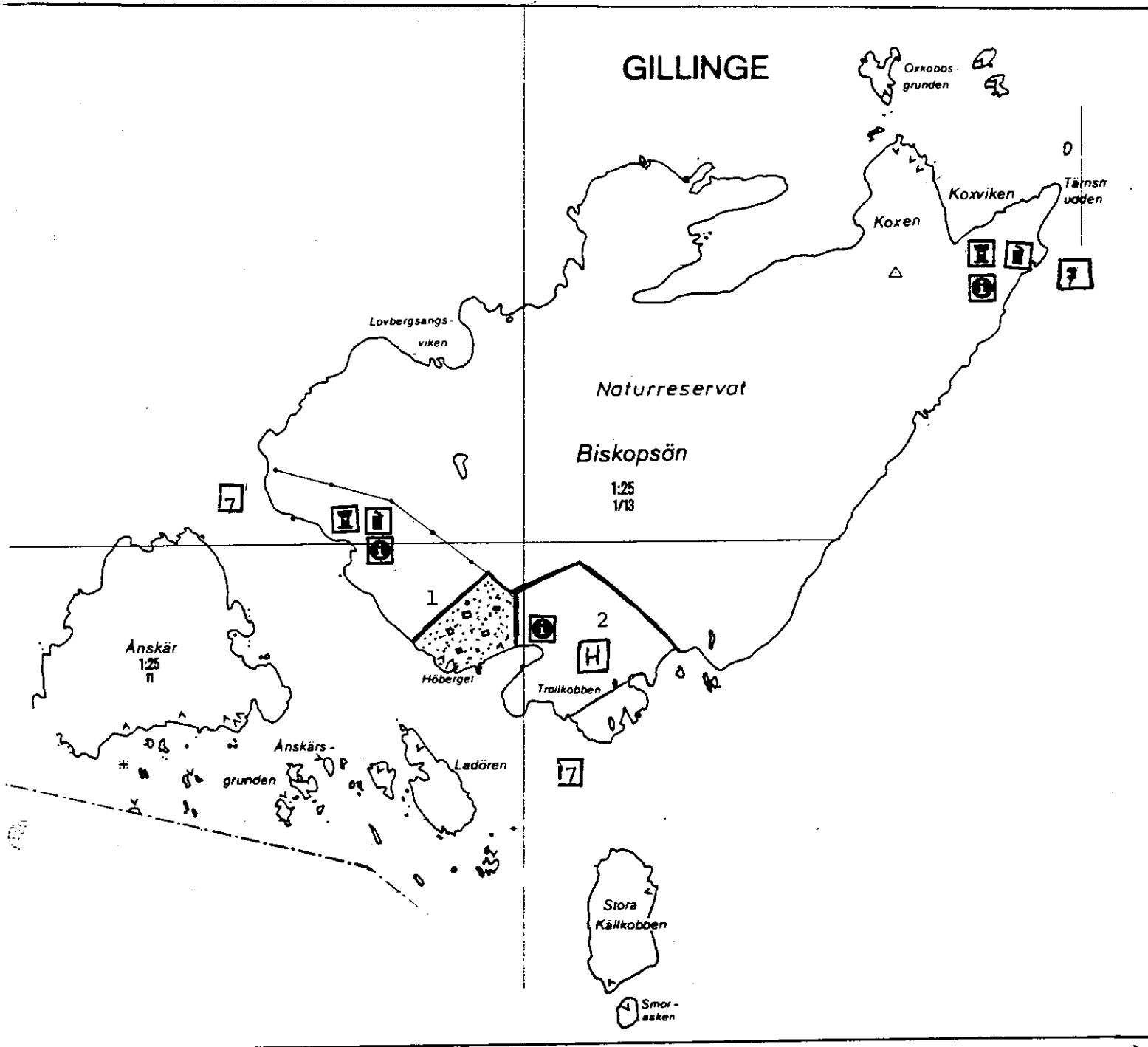
SKÖTSELOMRÅDE 2 Ängsmark

Beskrivning: Äldre igenvuxen ängsmark, öster och norr om tomtmarksområdet på Biskopsön.

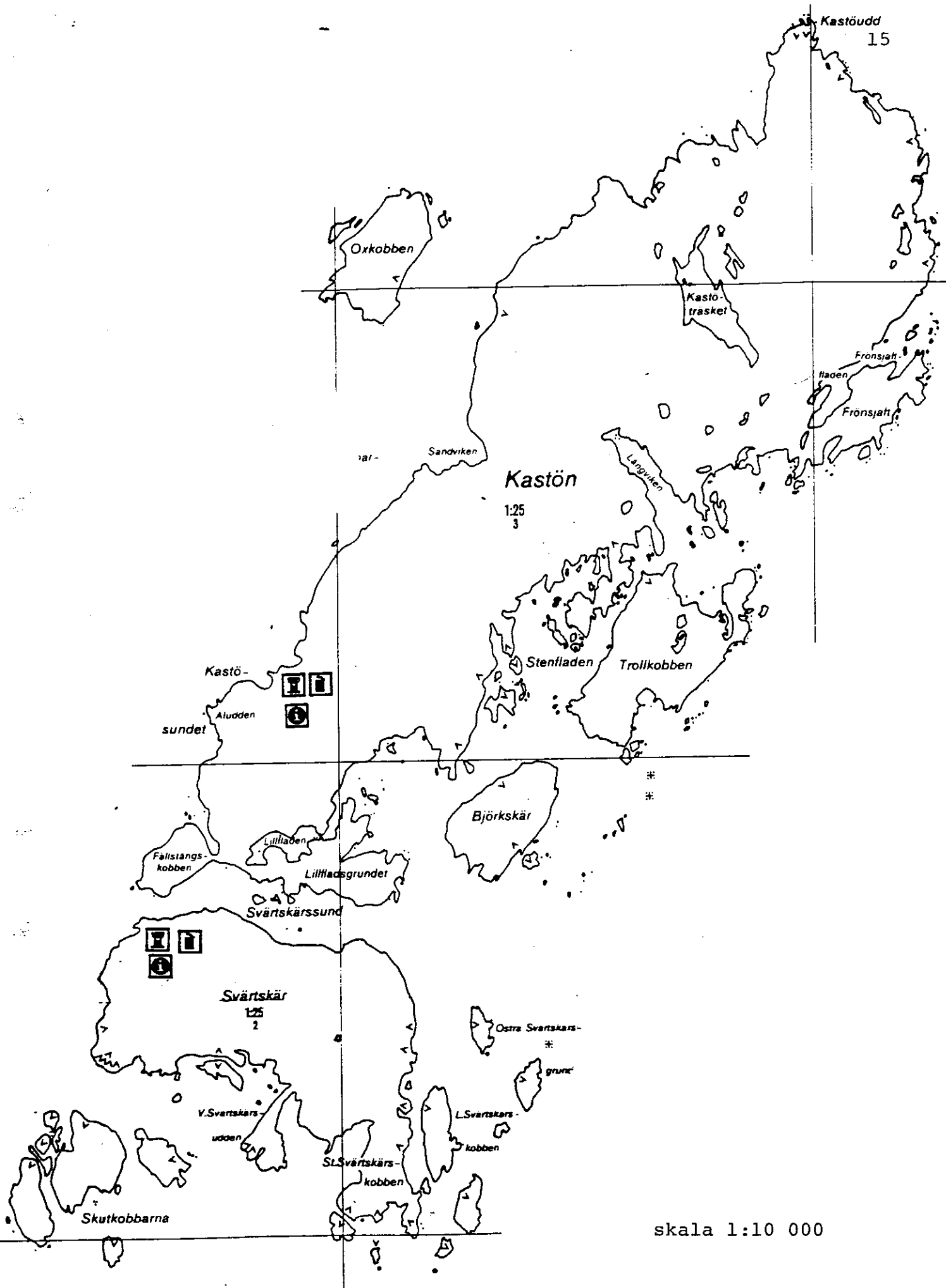
Mål: Ängsmark.

Åtgärd: Avverkning och röjning av träd och buskar. Enstaka solitära träd lämnas. Årlig slåtter.

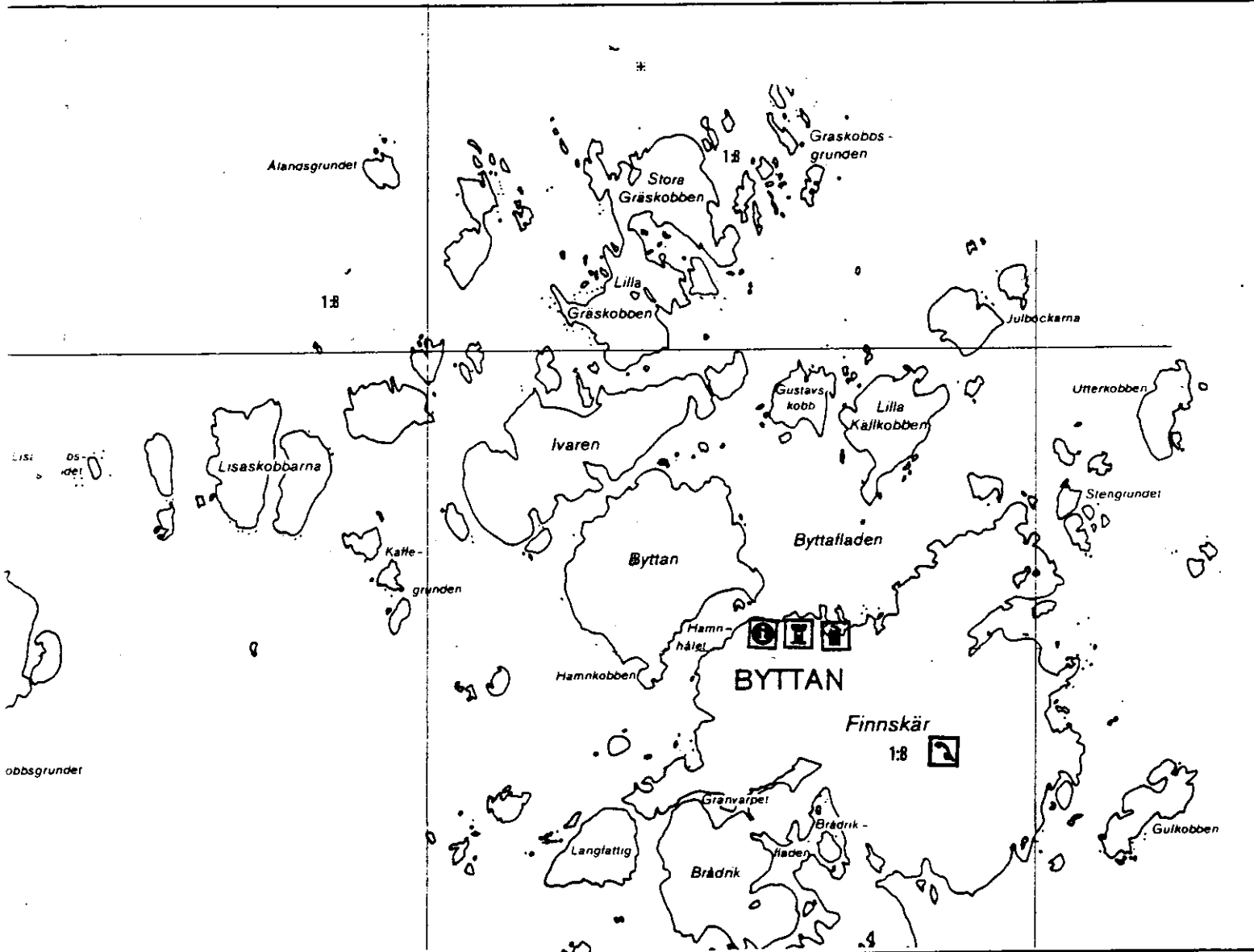
Övriga ängsmarker på Biskopsön kan restaureras om så önskas i framtiden. Denna restaurering skall isåfall föregås av samråd med länsstyrelsen och planeras så att eventuell framtida skötsel kan garanteras. Iövrigt får vegetationen utvecklas fritt utan åtgärder.

skala 1:10 000

skala 1:10 000

2. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Reservatet skall i första hand disponeras i sitt naturliga skick utan större anläggningar för friluftslivet. Ett mindre antal enkla sopmajor bör dock finnas inom reservatet.

2.2 Generella riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet

Reservatet nås endast med båt. Möjlighet finns att anlita tillsynsmannen för transporter till och från reservatet. För reguljär båttrafik till reservatet krävs länsstyrelsens tillstånd. Inom sälskyddsområdet vid Sjalberget råder tillträdesförbud för markägaren, andra sakägare och allmänheten under tiden 1/2 - 15/8 i enlighet med vad som anges i beslutet.

2.2.2 Friluftsanordningar

Nödtelefon

På Byttan finns en nödradio som tillhandahålls och sköts av sjöfartsverket. Familjen Sundberg på Biskopsön har telefon. På Biskopsön skall finnas sjukvårdsutrustning, typ "första-hjälpen"-utrustning.

Renhållning

Fem sopmajor skall finnas inom reservatet. Deras placering framgår av kartorna på sid 14, 15 och 16. Tillsynsmannen skall tillse att sopmajorerna hålls städade och välvårdade. Tömning av latrin och spoställ sker genom avtal med lämplig entreprenör. Värmdö kommun ansvarar för och bekostar tömningen. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för underhåll av sopmajorerna.

Sopmajorerna är följande:

Biskopsön

Koxviken

Mitt emot Ånskar

Kastön

Finnholmen

Svärtskär

Summa: 5 sopmajor med TC och sopställ.

Några ytterligare sopmajor är inte aktuella inom reservatet. Skall någon ny sopmaja placeras ut skall detta föregås av erforderliga tillstånd från länsstyrelsen och kommunen varvid behovet särskilt skall påvisas.

2.2.3 Information

Information om naturreservatet skall finnas på reservatskyltar. Dessa skall placeras i anslutning till alla sopmajor, bryggan vid Biskopsön, samt i övrigt i enlighet med kartorna på sid. 14, 15, 16. Skyltarna skall utarbetas av länsstyrelsen i samråd med naturvårdsförvaltaren och "Biskopsöstiftelsen".

En informationsfolder bör finnas i anslutning till reservatet. Foldern utarbetas av länsstyrelsen i samråd med naturvårdsförvaltaren och "Biskopsöstiftelsen", under förutsättning att "Biskopsöstiftelsen" står för framställningskostnaden (tryckning, bilder etc).

2.2.4 Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar. Eventuella vägvisare på Biskopsön utarbetas av naturvårdsförvaltaren. Skyltar med 7 knop sätts upp enligt anvisningar på kartorna sid 14, 15 och 16.

2.2.5 Samråd

Naturvårdsförvaltaren skall regelbundet samråda med länsstyrelsen om planerade åtgärder. Samråd skall även ske med "Biskopsöstiftelsen".

3. TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för tillsynen av reservatet. Tillsynen omfattar såväl tillsyn av gällande bestämmelser som att göra noteringar av gjorda iakttagelser. Särskild tillsyn av sältskyddsområdet skall ske i enlighet med instruktion som utarbetas av länsstyrelsen i samband med kontrollprogram i faunavårdsprojektet. En särskild tillsynsman skall finnas på Biskopsön. För tillsynsmannen skall särskilt avtal och instruktion upprättas. Instruktionen upprättas av naturvårdsförvaltaren efter samråd med länsstyrelsen och "Biskopsöstiftelsen".

4. DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera i text och om så erfordras i bild utförda åtgärder och ange:

- skötselområde
- utförd åtgärd
- år och månad för åtgärdens utförande
- finansiering
- notering om åtgärdens effekt.

5. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Finansieringsplan

Finansieringen av naturvårdsförvaltningen delas mellan Skärgårdsstiftelsen, "Biskopsöstiftelsen", Värmdö kommun och länsstyrelsen enligt kostnadsfördelningen på sid 20. I nedan angivna ekonomiska plan anges den totala kostnaden inklusive fastighetförvaltningen samt vem som skall svara för respektive kostnad.

5.2 Ekonomisk plan (undantas från fastställelse)

Åtgärd	Bekostas av ^x	Kostnad 1985/86
A Tillsyn. (personalkostnad 9 mån inkl LKP)	1 och 2	120 000
B Båtersättning	1 och 2	15 000
C Renhållning	4	20 000
D Byggnadsunderhåll	1	5 000
E Markvård	1,2 och 3	10 000
F Administration	1 och 2	5 000
G Information, skyltar, folder	1 och 3	35 000
SUMMA		211 000

- x 1. "Biskopsöstiftelsen".
 2. Skärgårdsstiftelsen
 3. Länsstyrelsen
 4. Värmdö kommun

Kommentar till den ekonomiska planen

- A Tillsynskostnaden motsvarar 9 månaders heltidsanställning för tillsynsmannen. Tillsynen omfattar såväl naturvårds- och fastighetstillsynen. Resterande del, 3 månader, försörjer sig tillsynsmannen på fiske.
- B Båtersättningskostnaden avser 100 timmar a 150 kr för tillsyn av reservatet, salskyddsområdet samt övriga transporter för fastighetsförvaltningen.
- C Renhållningskostnaden uppgår till mellan 15000 och 25 000 beroende på sommarens väderleksförhållanden.
- D Byggnadsunderhållet sköts helt av fastighetsförvaltaren. Beloppet är en uppskattning.
- E Markvården är första året hög då en slätterbalk och övriga hjälpmedel bör anskaffas. Därefter är det endast driftkostnader som tillkommer då arbetskostnaden kommer in under tillsynskostnaden.
- F Administrationen avser Skärgårdsstiftelsens kostnader.
- G Skyltar tillverkas och bekostas av länsstyrelsen. Informationsfoldern bör tryckas i exempelvis 30 000 ex och kan således också användas av SAAB-SCANIA AB för att informera sin anställda om reservatet. Länsstyrelsen utarbetar foldern och "Biskopsöstiftelsen" bekostar tryckning och arbetsmaterial etc.

Förslag till kostnadsfördelning:

Åtgärd	"Biskopsö- stiftelsen"	Skärgårds- stiftelsen	länssty- relsen	kommunen
Tillsynen	100 000	20 000	0	0
Båtersättning	10 000	5 000	0	0
Renhållning	0	0	0	20 000
Byggnadsunderhåll	5 000	0	0	0
Markvård	3 000	2 000	5 000	0
Administration	4 000	1 000	0	0
Skyltar, inf, folder	25 000	0	10 000	0
SUMMA	147 000	28 000	16 000	20 000

Totalt: 211 000 kr

6. PLAN FÖR VETENSKAPLIG VERKSAMHET

Det är värdefullt att naturiakttagelser som görs i naturreservatet kan nyttjas för forskning och att vunnen erfarenhet kan tillämpas inom andra områden. Tillsynsmannens naturvårdsdagbok skall därför årligen sammanställas och tillsändas länsstyrelsen.

Naturvårdsförvaltaren skall för att understryka reservatets vetenskapliga betydelse ta initiativ till att undersökningar av djurliv görs i reservatet. (Se länsstyrelsens och skärgårdsstiftelsens faunavårdsprojekt) I första hand skall sjöfågel- och sälbestånden regelbundet undersökas och jämföras med tidigare undersökningar samt relateras till friluftsutnyttjandet. Rovfågelbestånden skall årligen undersökas i samråd med Svenska Naturskyddsföreningens projekt Havsörn och länsstyrelsen.

Friluftslivets inverkan på de vetenskapliga värdena skall undersökas cirka vart femte år och därvid eventuellt uppkomna negativa effekter åtgärdas. Uppläggningsen av dessa undersökningar skall ske i samråd med länsstyrelsen.